

Bydgoszcz, 6 grudnia 2018 r.

WOJEWODA KUJAWSKO-POMORSKI

WPS.VIII.431.18.2018

Pani

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Kierownik Gminnego Ośrodka

Pomocy Społecznej w Chełmży

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092) w związku z art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2017 r. poz. 2234 ze zm.), w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Chełmży, ul. Paderewskiego 11, 87-140 Chełmża, w dniach 10-11 października 2018 r. przeprowadzona została kontrola w trybie zwykłym dotycząca realizacji ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz.U. z 2017 r. poz. 1851 ze zm.) przez:

- xxxxxxxxxxxxxxxx– inspektora wojewódzkiego w Wydziale Polityki Społecznej Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy – kierownika zespołu kontrolnego, na podstawie Upoważnienia do kontroli Nr: 618/18 z dnia 25 września 2018 r. wydanego przez Wojewodę Kujawsko-Pomorskiego,
- xxxxxxxxxxxxxxxx– inspektora wojewódzkiego w Wydziale Polityki Społecznej Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy, na podstawie Upoważnienia do kontroli Nr: 620/18 z dnia 25 września 2018 r. wydanego przez Wojewodę Kujawsko-Pomorskiego,
- xxxxxxxxxxxxxxxx – inspektora wojewódzkiego w Wydziale Polityki Społecznej Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy, na podstawie Upoważnienia do kontroli Nr: 619/18 z dnia 25 września 2018 r. wydanego przez Wojewodę Kujawsko-Pomorskiego.

[Dowód akta kontroli, str. 1-3]

Zakres kontroli obejmował:

- prawidłowość przyznawania i wypłaty świadczeń wychowawczych w okresie zasiłkowy, 2016/2017,
- wykorzystanie dotacji na koszty obsługi zadania wraz z wdrożeniem ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.

Okres objęty kontrolą: od 17 lutego 2016 r. do 30 września 2017 r.

Na podstawie art. 10 ust. 1 i 2 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, postępowanie w sprawie świadczenia wychowawczego prowadzi organ właściwy. Organ właściwy może, w formie pisemnej, upoważnić swojego zastępcę, pracownika urzędu albo kierownika ośrodka pomocy społecznej lub innej jednostki organizacyjnej gminy, a także inną osobę na wniosek kierownika ośrodka pomocy społecznej lub innej jednostki organizacyjnej gminy do prowadzenia postępowań w sprawach, z zakresu świadczeń wychowawczych, a także do wydawania w tych sprawach decyzji.

W związku z Zarządzeniem nr 15A/2016 podjętym w dniu 23 marca 2016 r. przez Wójta Gminy Chełmża, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chełmży został wyznaczony, jako jednostka organizacyjna gminy do realizacji zadań z zakresu świadczenia wychowawczego, co jest zgodne z art. 53 ust. 1 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.

Zarządzeniem nr 15B/2016 z dnia 23 marca 2016 r. Wójt Gminy Chełmża upoważnił Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chełmży, p. xxxxxxxxxxxxxxxx do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń wychowawczych, a także do wydawania w tych sprawach decyzji.

Na wniosek Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy w Chełmży, Wójt Gminy Chełmża upoważnił zarządzeniem nr 19A/2016 z dnia 1 kwietnia 2016 r. p. xxxxxxxxxxxxxxxx, P. xxxxxxxxxxxxxxxx, p. xxxxxxxxxxxxxxxx oraz p. xxxxxxxxxxxxxxxx do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń wychowawczych.

Na wniosek Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy w Chełmży, Wójt Gminy Chełmża upoważnił zarządzeniem nr 77/2016 z dnia 15 września 2016 r. p. xxxxxxxxxxxxxxxx do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń wychowawczych.

Pismem z dnia 24 października 2018 r. Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chełmży wyjaśniła, iż „... Ośrodek do realizacji zadania Rodzina 500+ zatrudnił dwóch nowych pracowników (referentów). Ponadto do wdrażania zadania zaangażowanych zostało dwóch pracowników obsługi świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego. Dodatkowo

do pomocy tut. ośrodek pozyskał stażystę w ramach stażu Urzędu Pracy, który obecnie realizuje świadczenia wychowawcze.” [Dowód akta kontroli, str. 21-24, 253]

Zarządzeniem nr 3/GOPS/16 z dnia 1 kwietnia 2016 r. Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chełmży zmienił Regulamin Organizacyjny Ośrodka Pomocy w związku z wejściem w życie ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2016 r.poz.195).

Uchwałą Nr XXXV/302/17 Rady Gminy Chełmża z dnia 26 października 2017 r. został zmieniony Statut Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chełmży.

Biorąc pod uwagę termin dokonania zmiany statutu ośrodka pomocy społecznej zespół kontrolny poprosił o wyjaśnienia powyższej sytuacji.

Wyjaśnień udzieliła p. xxxxxxxxxxxxxxxx Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chełmży: „...Statut został dostosowany do nowego zakresu działania ośrodka. Dokonane zmiany związane zostały z ujednoczeniem oraz uporządkowaniem zapisów w Statucie w celu odzwierciedlenia faktycznie wykonywanych przez Ośrodek zadań.”

[Dowód akta kontroli, str. 4-20,110]

W wyniku przeprowadzonej kontroli kontrolowaną działalność ocenia się pozytywnie z uchybieniami.

Dokonana ocena została oparta o następującą skalę ocen:

- pozytywna,
- pozytywna z uchybieniami,
- pozytywna z nieprawidłowością,
- pozytywna z nieprawidłowościami,
- negatywna (po przekroczeniu przyjętego progu istotności).¹

Oceny dokonano na podstawie skontrolowanych postępowań w sprawach świadczeń wychowawczych i wydanych decyzji oraz wykorzystania dotacji na koszty obsługi, w tym m.in na wdrożenie ustawy.

Opis ustalonego stanu faktycznego

---

¹ Zarządzenie nr 371/2017 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 11 grudnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu kontroli realizowanych przez pracowników Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy.

1. Rozliczenie otrzymanych dotacji

Wojewoda Kujawsko-Pomorski decyzjami przyznał Gminie Chełmża na realizację zadań z zakresu administracji rządowej dotyczących wsparcia rodzin w ramach Programu *Rodzina 500+ w 2016 r.* kwotę 5.877.504 zł, w tym na wdrożenie ustawy 21.703 zł, na wydatki bieżące kwotę 5.703 zł, na wydatki inwestycyjne 16.000 zł.

Na podstawie miesięcznego sprawozdania rzeczowo-finansowego dotyczącego realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych część II, Wojewoda przekazał w 2016 r. Gminie Chełmża dotację w kwocie 5.852.599,00 zł.

Środki z dotacji na realizację ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci były przekazywane w terminach i kwotach umożliwiających realizację ww. zadań. Urząd Gminy przekazał środki do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w wysokości 5.877.504,00 zł, z czego na koniec roku 2016 zwrot niewykorzystanych środków wyniósł 56.648,39 zł (zwrotu dokonano 30 grudnia 2016 r.) tj. zgodnie z terminem określonym w art. 168 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077 z późn. zm.).

[Dowód akta kontroli, str. 60-65,111-119]

2. Specyfikacja wydatkowanej dotacji

Paragraf	Nazwa	Kwota w zł
3110	Świadczenia społeczne	5.685.457,10
4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	31.010,77
4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	6.178,45
4120	Składki na Fundusz Pracy	838,15
4170	Wynagrodzenia bezosobowe	3.200,00
4210	Zakup materiałów i wyposażenia	40.331,21
4280	Zakup usług zdrowotnych	165,00
4300	Zakup usług pozostałych	9.611,20
4440	Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	1.137,69
4510	Opłaty na rzecz budżetu państwa	90,00
4700	Szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej	1.932,20
6060	Wydatki inwestycyjne	15.999,84
Razem	X	5.795.951,61

Należy stwierdzić, iż koszty obsługi realizacji ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci w 2016 r. wyniosły mniej niż 2% otrzymanej dotacji na świadczenia wychowawcze, co jest zgodne z art. 52 ustawy o pomocy w wychowywaniu dzieci.

[Dowód akta kontroli, str.60-63]

3. Dotacje na wdrożenie ustawy

Stwierdzono, że dotacja na wdrożenie ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, w wysokości 21.703,00 zł, w tym na wydatki bieżące w wysokości 5.703,00 zł oraz na wydatki inwestycyjne 16.000,00 zł została wydatkowana zgodnie z przeznaczeniem. Wykonano w ramach wydatków inwestycyjnych kwotę: 15.999,84 zł. Wykonano w ramach wydatków bieżących kwotę: 8.451,69 zł, co przedstawia poniższa tabela.

wydatki inwestycyjne			
l.p	Nr faktury	kwota	przeznaczenie
1.	75/5/2016	15.999,84	Zakup kserokopiarki Ricok z modułem faksu
Razem wydatki inwestycyjne		15.999,84	X
wydatki bieżące			
1.	210/03/2016	1.911,84	Zakup licencji MSOffice, Rodzina 500 +
2.	213/03/2016	996,63	Zakup drukarki
3.	211/03/2016	5.543,22	Zakup 2 komputerów
Razem wydatki bieżące		8.451,69	
Razem		24.451,53	X

Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chełmży wyjaśniła, iż „...część wydatków przedłożonych faktur dot. wdrożenia ustawy o pomocy w wychowywaniu dzieci została pokryta z 2 % bieżących kosztów przeznaczonych na obsługę zadania.”

[Dowód akta kontroli, str. 87-105]

4. Ocena losowo wybranych akt świadczeniobiorców

Szczegółowe badanie próby 30 wniosków (E.K, I.M., J.M., M.P., A.W., E.B., K.B., J.Ch., R.D., E.G., S.K-J., M.K, J.K., M.M., A.O., S.Ś., E.A., Z. B., A.C., A.F., S.H, D.K-B., A.S., K.P., A.R., I.R., P.P., B.G., P.J., K.K.– w okresie zasiłkowym od 1 kwietnia 2016 r. do 30 września 2017 r.) o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego w ramach Programu Rodzina 500 + wykazało, że spełniały one wymogi formalne i były rzetelnie analizowane pod

względem kryteriów określonych w rozporządzeniu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 lutego 2016 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o świadczenie wychowawcze (Dz.U. z 2016 r. poz. 214 ze zm.) oraz w rozporządzeniu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o świadczenie wychowawcze (Dz.U. z 2017 r. poz. 1465).

Decyzje administracyjne zawierały wymagane przepisami prawa pouczenia o możliwości i trybie odwoławczym.

[Dowód akta kontroli, str.250-252]

W trakcie prowadzonych czynności kontrolnych ustalono, iż wydawane decyzje administracyjne nie zawierały sformułowania o konieczności informowania, o wszelkich zmianach mających wpływ na wypłatę świadczenia wychowawczego zgodnie z art. 20 ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. 2017 r. poz. 1851).

[Dowód akta kontroli, str. 250-252]

W decyzjach administracyjnych dotyczących uprawnień na okres zasiłkowy 2016/2017 podlegających analizie przez zespół kontrolny stwierdzono wskazywanie w podstawie prawnej również przepisów prawa dotyczących uzasadnienia faktycznego przyznania uprawnień do świadczenia wychowawczego oraz pouczenia o przysługującym prawie do wniesienia odwołania od decyzji.

Podstawa prawna decyzji administracyjnych winna cechować się zwięzłą i przejrzystą regulacją prawną, tzn. wskazać zastosowanie w danej sprawie przepisów zarówno prawa formalnego i materialnego wraz z powołaniem źródeł jego publikacji.

[Dowód akta kontroli, str. 137,161,195]

W dniu 10 września 2018 r. zespół kontrolny zwrócił się z zapytaniem o liczbę wydanych decyzji administracyjnych w sprawie świadczeń wychowawczych, w okresie zasiłkowym 2016/2017, w tym decyzji przyznających, odmownych oraz przyznających świadczenia wychowawcze w formie rzeczowej.

W odpowiedzi na ww. pismo Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chełmży wyjaśniła, iż w okresie zasiłkowym 2016/2017 zostało wydanych 1092 decyzji administracyjnych w sprawie świadczeń wychowawczych, w tym:

- decyzji przyznających prawo do świadczenia wychowawczego 1015,
- decyzji odmawiających prawo do świadczenia wychowawczego 61,
- decyzji przyznających świadczenie wychowawcze w formie rzeczowej 0,
- decyzji uchylających z powodu zmiany sytuacji materialno-bytowej lub zmiany miejsca zamieszkania 16.

[Dowód akta kontroli, str.109]

Wydawanie decyzji administracyjnych w okresie zasiłkowym 2016/2017 określających uprawnienie do świadczeń wychowawczych oraz ich pierwsze wypłaty następowały w terminie określonym w art. 49 ust. 2 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci tj. w okresie trzech miesięcy, licząc od dnia złożenia wniosku z prawidłowo wypełnionymi dokumentami.

[Dowód akta kontroli, str.250-252]

Wypłaty świadczeń wychowawczych należnych za grudzień 2016 r. dokonano zgodnie z apelem Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 13 grudnia 2016 r. przed Świętami Bożego Narodzenia tj. 12 grudnia 2016 r.

[Dowód akta kontroli, str. 107]

W toku czynności kontrolnych ustalono, iż w teczkach wnioskodawców (I.M., E.Ż., W.J., W.P., P.P, E.G.), gdzie nastąpiła utrata bądź uzysk dochodu rodzin w tabeli pn. „*Dochody członków rodziny osiągnięte w roku kalendarzowym 2014*”, nieprawidłowo była wypełniana wyżej wymieniona tabela, gdzie wykazane kwoty dochodów poszczególnych członków rodziny nie znajdowały odzwierciedlenia w przeliczanych dochodach uzyskanych/utraconych.

Zespół kontrolny stwierdził, iż miesięczny dochód rodziny w przeliczeniu na osobę stanowiący podstawę przyznania świadczenia wychowawczego pomimo błędnie wykazanego dochodu ustalony został prawidłowo.

[Dowód akta kontroli, str. 120-132]

Decyzją administracyjną Nr GOPS.5264.00809.06.2016 z dnia 29 czerwca 2016 r. organ przyznał świadczenie wychowawcze dla Pani P.J na pierwsze dziecko od 19.06.2016 r. do 30.06.2016 r. w kwocie 200,10 zł oraz od 01.07.2016 r. do 30.09.2017 r. w kwocie 500 zł. W toku kontroli ustalono, iż wysokość wypłacanej kwoty na dziecko urodzone w dniu 19.06.2016 r. zostało wypłacone w wysokości 200,10 zł.

Z wyjaśnień p. xxxxxxxxxxxxxxxxx – inspektora, wynika iż „zgodnie z art. 5 ust. 1 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci kwotę świadczenia wychowawczego przysługująca

za niepełny miesiąc zaokrąglą się do 10 gr. w górę Zgodnie z tym art. w parametrach systemowych programu Sygnity jest ustawiona opcja zaokrąglaj do 10 groszy w górę. Na tej podstawie program kwotę świadczenia przysługującego za niepełny miesiąc zaokrąglą do 10 groszy w górę.”

Zespół kontrolny ustalił, iż świadczenia wychowawcze zostało przyznane na podstawie przeliczenia systemu Sygnity.

[Dowód akta kontroli, str. 171-176]

Decyzją administracyjną Nr GOPS.5264.000805.06.2016 z dnia 29 czerwca 2016 r. organ przyznał świadczenie wychowawcze dla p. D.K-B. na dwoje dzieci od 01.04.2016 r. do 30.09.2017 r. w kwocie po 500 zł na każde dziecko.

W toku kontroli ustalono, iż został źle obliczony dochód na jednego członka rodziny i wyniósł 771,41 zł. Na podstawie załączników do wniosku zespół kontrolny ustalił, iż dochód rodziny został zawyżony i powinien wynieść 698,42 zł.

Zespół kontrolny ustalił, iż wyliczony dochód nie miał wpływu na przyznanie prawa do świadczenia wychowawczego.

[Dowód akta kontroli, str. 186-249]

5. Weryfikacja wniosków świadczeniobiorców w Centralnej Bazie Beneficjentów

Jednostka dokonywała weryfikacji wniosków świadczeniobiorców w Centralnej Bazie Beneficjentów przed wydaniem decyzji przyznającej uprawnienia do świadczeń wychowawczych stosownie do wytycznych MRPiPS.

Wyjaśnienia w tym zakresie złożyła p. Anna Bykowska - Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chełmży „...Ośrodek dokonywał weryfikowania świadczeniobiorców w Centralnej Bazie Beneficjentów przed wydaniem każdej decyzji administracyjnej w sprawie przyznania prawa do świadczenia wychowawczego.”

[Dowód akta kontroli, str. 106]

6. Sprawozdanie z realizacji Programu Rodzina 500+

Wg sprawozdania z realizacji Programu Rodzina 500+ (stan na koniec grudnia 2016 r.) poniesione z budżetu państwa wydatki na świadczenia (bez środków na koszty obsługi) wyniosły 5.689.948 zł. Prezentowane dane w sprawozdaniu nie są zgodne z obrotami konta 852 85211 3110 i sprawozdaniem Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych samorządowej jednostki budżetowej za okres od początku roku do 31 grudnia 2016 r.

W sprawozdaniu Rb-28S poniesione z budżetu państwa wydatki na świadczenia (bez środków na koszty obsługi) wyniosły 5.685.457,10 zł. W związku z powyższym zespół kontrolny zwrócił się o wyjaśnienie niezgodności pomiędzy sprawozdaniem z realizacji Programu Rodzina 500+ (stan na koniec grudnia 2016 r.), a sprawozdaniem Rb-28S.

Wyjaśnienia w tym zakresie złożyła p. xxxxxxxxxxxxxxxx Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chełmży „...różnica z wykonania wypłacanych świadczeń wychowawczych 500 + za rok 2016 pomiędzy wykonanym stanem księgowym na dzień 31.12.2016 r. w kwocie 5.685.457,10 zł, a sprawozdaniem z realizacji programu Rodzina 500 + za rok 2016 w kwocie 5.689.948,00 zł wynika z tytułu nie ujęcia w sprawozdaniu nienależnie pobranych świadczeń w kwocie 4.500 zł, które powinny pomniejszyć kwotę wypłat gdyż zostały zwrócone w roku 2016.”

[Dowód akta kontroli, str. 61, 62, 177,179-185]

Kontrolę wpisano do książki kontroli Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chełmży pod nr 1/2018.

Do Projektu wystąpienia pokontrolnego nie zostały zgłoszone zastrzeżenia.

W Projekcie wystąpienia pokontrolnego nie dokonano sprostowań/ skreśleń/ uzupełnień.

W związku z powyższymi ocenami, uwagami i wnioskami zalecam Kierownikowi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chełmży podjęcie następujących działań w celu wyeliminowania stwierdzonych w wyniku kontroli uchybień, a w szczególności:

- uwzględnianie w podstawie prawnej decyzji administracyjnej zwięzłej i przejrzystej regulacji prawnej, tj. wskazywanie wyłącznie delegacji ustawowej do wydawania decyzji z zakresu świadczenia wychowawczego oraz kodeksu postępowania administracyjnego wraz z powołaniem źródeł jego publikacji,
- przestrzeganie ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci w obszarze regulacji art. 7, w zakresie prawidłowości ustalania dochodów rodziny oraz dochodu uzyskanego i utraconego,

- wykazywanie w sprawozdaniu z wykonywania zadań z zakresu świadczenia wychowawczego kwot wydatków na świadczenia wychowawcze (bez środków na koszty obsługi) na koniec roku budżetowego zgodnych z rocznym sprawozdaniem z wykonania planu wydatków budżetowych samorządowej jednostki budżetowej Rb-28 S.

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden egzemplarz otrzymuje kierownik jednostki kontrolowanej, a drugi egzemplarz pozostaje w aktach kontroli.

Oczekuję od Pani w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia, informacji o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych uchybień